

Olimpiada Națională de Matematică 2023

Etapă locală – Iași, 10 februarie 2023

Clasa a VIII-a

Barem de notare și evaluare

Problema 1. Determinați cea mai mică valoare a numărului real x având proprietatea că există un număr real y astfel încât $4x^2 + y^2 + 4x - 4y + 1 = 0$.

Soluție: Egalitatea din enunț se scrie sub forma $(2x+1)^2 + (y-2)^2 = 4$ 2p

Cum $(y-2)^2 \geq 0, \forall y \in \mathbb{R}$, rezultă că $(2x+1)^2 \leq 4$. Atunci $|2x+1| \leq 2$, prin urmare $x \in \left[-\frac{3}{2}, \frac{1}{2}\right]$, deci

numărul x nu poate fi mai mic decât $-\frac{3}{2}$ 3p

Pentru $x = -\frac{3}{2}$, există $y = 2$ astfel încât $4x^2 + y^2 + 4x - 4y + 1 = 0$, așadar cea mai mică valoare a

numărului real x având proprietatea din enunț este $-\frac{3}{2}$ 2p

Problema 2. Se consideră patru puncte necoplanare A, B, C și D astfel încât $AC=BC$, iar planele (ABC) și (ABD) sunt perpendiculare. Dacă $BD=CM$, unde M este mijlocul segmentului AD , determinați măsura unghiului dintre dreptele BD și CM .

Supliment Gazeta Matematică 10/2022

Soluție:

Notăm cu N mijlocul segmentului AB . MN este linie mijlocie în $\triangle ABD$, așadar $MN \parallel BD$. Deducem că

$\angle(BD, CM) = \angle(MN, CM) = \angle CMN$ 2p

În $\triangle ABC$ isoscel, segmentul CN este mediana bazei, prin urmare $CN \perp AB$ 1p

Dar $AB = (ABC) \cap (ABD)$ și $(ABC) \perp (ABD)$, deci $CN \perp (ABD)$. Rezultă că $CN \perp MN$ 2p

Observăm că în triunghiul dreptunghic NMC avem $MN = \frac{1}{2}BD = \frac{1}{2}CM$, de unde $\angle MCN = 30^\circ$ și atunci

$\angle CMN = 60^\circ$ 2p

Problema 3 Fie $VABC$ o piramidă triunghiulară regulată. Notăm cu O centrul bazei ABC , cu M mijlocul muchiei AB și cu S, T proiecțiile punctului O pe planele (VAB) , respectiv (VBC) .

- Arătați că punctul S aparține dreptei VM .
- Demonstrați că dreptele ST și VB sunt perpendiculare.
- Apotema bazei este $OM = 12$ cm, iar apotema piramidei este $VM = 20$ cm. Determinați lungimea proiecției segmentului ST pe planul (ABC) .

Soluție:

- Fie S' proiecția punctului O pe dreapta VM . Cum $AB \perp (VOM)$, rezultă că $AB \perp OS'$. Atunci $OS' \perp (VAB)$, prin urmare punctele S și S' coincid **1p**
- Avem $OS \perp (VAB) \Rightarrow OS \perp VB$; $OT \perp (VBC) \Rightarrow OT \perp VB$. Atunci $VB \perp (OST)$, deci $VB \perp ST$ .. **2p**
- Folosind teorema catetei în triunghiul dreptunghic VOM obținem că $\frac{VS}{SM} = \frac{VO^2}{OM^2}$. Analog se arată că

$$\frac{VT}{TN} = \frac{VO^2}{ON^2} = \frac{VS}{SM} \quad (\text{unde } N \text{ este mijlocul muchiei } BC). \text{ Rezultă, conform reciprocei teoremei lui}$$

Thales, că dreptele ST și MN sunt paralele, prin urmare $ST \parallel (ABC)$. Atunci lungimea proiecției segmentului ST pe planul (ABC) este egală cu lungimea segmentului ST **2p**

Am văzut mai sus că $\frac{VS}{SM} = \frac{VO^2}{OM^2} = \frac{16}{9}$. Din asemănarea triunghiurilor VST și VMN obținem că

$$ST = \frac{VS}{VM} \cdot MN = \frac{16}{25} \cdot \frac{1}{2} AC = \frac{192\sqrt{3}}{25} \text{ cm.} \dots\dots\dots \textbf{2p}$$

Problema 4. Fie x, y și z trei numere reale din intervalul $[0, 2]$ astfel încât

$$xyz = (2-x)(2-y)(2-z).$$

Demonstrați că cel puțin unul dintre numerele $x(2-y)$, $y(2-z)$ și $z(2-x)$ este mai mare sau egal cu 1.

Soluție: Folosind inegalitatea mediilor, obținem

$$xyz = \sqrt{x(2-x)} \cdot \sqrt{y(2-y)} \cdot \sqrt{z(2-z)} \leq \frac{x+(2-x)}{2} \cdot \frac{y+(2-y)}{2} \cdot \frac{z+(2-z)}{2} = 1 \dots\dots\dots \textbf{3p}$$

După calcule, relația din enunț conduce la $xyz = 4 - x(2-y) - y(2-z) - z(2-x)$. Rezultă că

$$x(2-y) + y(2-z) + z(2-x) = 4 - xyz \geq 3 \dots\dots\dots \textbf{2p}$$

Dacă, prin absurd, numerele nenegative $x(2-y)$, $y(2-z)$ și $z(2-x)$ ar fi subunitare, suma lor ar fi strict mai mică decât 3, contradicție. Rezultă că cel puțin unul dintre numerele $x(2-y)$, $y(2-z)$ și $z(2-x)$ este mai mare sau egal cu 1. .... **2p**